

نامه‌های رسیده

جناب آقای دکتر سعید قدیمی

مدیر کل محترم دفتر پشتیبانی و حمایت آموزش عالی

با عرض سلام و احترام

چنانچه می‌دانید هم اکنون سه سال از اجرای برنامه جدید آموزشی دوره کارشناسی «ریاضیات و کاربردها» می‌گذرد. حال طبیعی است که جامعه ریاضی کشور انتظار دارد که یک ارزیابی و نظرخواهی جمعی از کارکرد عملی و تجربی این برنامه به عمل آید. به اتکای چنین ارزیابی و سنجشی می‌توان امیدوار بود که تداوم، تکمیل و یا تصحیح برنامه در مسیر کارآمدتری قرار گیرد. ما امضاکنندگان این نامه از اعضای هیأت علمی بخش‌های ریاضی دانشگاه‌های کشور فرصت این انتظار را مغتنم می‌شماریم تا جمع‌بندی خود را درباره برخی از جوانب نظری و اجرایی برنامه، به اجمالی که در پی می‌آید، همراه با پیشنهادهایی، تقدیم داریم. امید ما این است که این نکات برای تجدید نظر و اصلاح ارکان برنامه ابلاغی و احیاناً برنامه‌ریزی‌های تازه مورد توجه و تامل قرار گیرد و از پاسخ نیز بی بهره نماند.

۱. سعی و همت کمیته محترم برنامه‌ریزی علوم ریاضی و همه دست‌اندرکاران، در طی چند سال اخیر، برای تدارک نوآوری و تحولی در رویکردها و چارچوب‌های آموزشی رشته ریاضیات بعد از یک دوره نسبتاً بلند کم تحرکی، مورد تقدیر همه متعلقین جامعه ریاضی کشور است. اما کم توجهی به انتقادات فراوان مکتوب و شفاهی بخش وسیعی از آحاد این جامعه تخصصی در این باره، که هم‌چنان هم ادامه دارد، یادگار مثبتی نیست. هر مسئولیتی سختی‌های ویژه خود را دارد و توجه و پیگیری و استقبال از همه انتقادات و پیشنهادات مطرح شده یکی از لوازم پیشبرد درست چنین کار بنیانی و مهمی است.

۲. جنبه مثبت و برجسته این برنامه در امکان فراهم‌سازی گرایش‌های متنوعی (با نام کهاد) در دل یک رشته مادر (ریاضیات) از دید ما پنهان نیست و مطمئناً همه دانشگاه‌ها، به تناسب امکانات و شرایط محیطی، تأمین شرایط و مقدمات اجرای این بخش از برنامه را وجهه همت خود قرار داده‌اند و از امتیازات غیر قابل بحث آن برای پیشبرد ریاضیات دانشگاهی غافل نیستند. لیکن در خیلی از دانشگاه‌ها به دلیل مسائل فراوان اجرایی (در تناسب‌های متفاوت محیطی) کهادهای رسمی متنوعی تدارک نشده‌اند و وضعیت جاری رو در روی دانشجویان، بیشتر همان دو گرایش سنتی محض و کاربردی یا انتخاب بی هدف دروس اختیاری است. با این تفاوت

اطلاعیه

اطلاع می‌رساند لیست اعضای هیأت علمی دانشکده‌های ریاضی زیر تاکنون از طریق ایمیل توسط انجمن دریافت شده است.

نام دانشگاه	نماینده انجمن
سهند تبریز	آقای دکتر یوسف زمانی
مراغه	آقای دکتر فیروز پاشایی
تربیت مدرس	آقای دکتر علی ایرانمنش
دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار	آقای دکتر سعید وحدتی
زنجان	آقای دکتر پرویز احمدی
ولی عصر (عج) رفسنجان	آقای دکتر احمد صفاپور
هرمزگان	آقای دکتر قاسم میرحسین‌خانی
شهید مدنی آذربایجان	آقای دکتر مجتبی رنجبر
علم و صنعت ایران	آقای دکتر جلیل رشیدی‌نیا
رازی کرمانشاه	آقای دکتر کیوان امینی
شهید باهنر کرمان	آقای دکتر نصرت‌الله شجره
گیلان	آقای دکتر حسین سهله
مازندران	آقای دکتر عبدالعلی نعمتی
بناب	خانم دکتر فاطمه غلامی
دانشگاه سبزوار	خانم دکتر لیلیا شریفان
شهرکرد	آقای دکتر علیرضا انصاری
ارومیه	آقای دکتر هوشنگ بهروش
گنبد کاووس	خانم طاهره جباری
علوم پایه دامغان	آقای دکتر اسداله فرامرزی
محقق اردبیلی	آقای دکتر احمد یوسفیان
دانشکده فنی شهید چمران کرمان	آقای محمد حری
گلستان	خانم دکتر محبوبه علیزاده
اصفهان	آقای دکتر علی داوری
صنعتی ارومیه	آقای دکتر احمدرضا حقیقی

از سایر دانشگاه‌ها تقاضا می‌شود جهت تکمیل بانک اطلاعاتی، لیست اعضای هیأت علمی دانشکده محل خدمت خود را به دبیرخانه ارسال نمایند. با سپاس و قدردانی از نمایندگان محترم که همواره یاری‌رسان انجمن بوده‌اند سپاسگزارم.

اکرم صادقی

رئیس دبیرخانه انجمن ریاضی ایران

۵. یک پرسش روشن و اساسی از جانب همه ما این است که آیا بحران و مشکلات عمیقی را که امروزه رشته ریاضیات با آن دست به گریبان است می‌توان با تعبیه نام‌گذاری در حاشیه گواهی دانش آموختگی بر طرف نمود و آیا به نظر اعضای کمیته، نسخه تجویزی در برنامه ابلاغی درمان موثری بر مصیبت حضور سنگین بی‌میلی و بی‌رغبتی و حتی کراهت در بین دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد این رشته است؟ به گمان ما چنین نیست. بنا بر این ارزیابی و بنا بر همان رویکرد دلسوزانه کمیته محترم برنامه‌ریزی علوم ریاضی، برای جلب و جذب مخاطبین هرچه بهتر، علاقه‌مندتر و مستعدتری به این رشته که مستقیماً به کاربردهای ریاضیات در دیگر شاخه‌ها و رشته‌های دانشگاهی می‌اندیشند و چشم‌انداز حرفه‌ای یا ادامه تحصیل بهتری را در افق آن رشته‌ها می‌بینند پیشنهاد اصولی ما طراحی رشته‌هایی آمیخته با ریاضیات است که هم به وضوح نام‌های متنوعی در نام و عنوان رسمی و اصلی آن‌ها آمده باشد و هم آمیزش بیشتری را با آن رشته‌ها در ترکیب درسی و محتوایی خود منظور کرده باشند. از این جهت ما عناوین پر طرفدار زیر را به‌عنوان رشته‌های کارشناسی جدید و متنوعی از خانواده بزرگ درخت کهنسال ریاضیات پیشنهاد می‌کنیم: ریاضیات محض، ریاضیات کاربردی، ریاضیات و آمار، ریاضیات و علوم کامپیوتر، ریاضیات صنعتی (با ریاضیات و علوم مهندسی)، ریاضیات مالی (با ریاضیات و مدیریت مالی)، ریاضیات زیستی، ریاضیات و فیزیک نظری.

۶. این تنوع رشته‌ای به غیر از این‌که به وضوح علاقه‌مندانی را جذب می‌کند که مایلند به اتکا یا راهبری از جنس ریاضیات، رشته‌های دیگری را برای ادامه تحصیل برگزینند این امکان را نیز فراهم می‌سازد تا به دلیل ورودی‌های متفاوتی به دانشگاه‌ها گروه‌های ریاضی بتوانند در تداوم تفکیک‌هایی که تا به حال در خیلی از دانشگاه‌ها به گروه‌های محض و کاربردی داشته‌اند به تقسیم بندی‌های تازه‌ای نیز دست یازند. به این ترتیب امکان جذب هیأت علمی بیشتری در ریاضیات در همه دانشگاه‌ها فراهم می‌شود. این هم به نفع جامعه ریاضی کشور است و هم به نفع همه دانشگاه‌هایی که اغلب مجبورند به دلیل محدودیت‌های عرفی توسعه یک گروه یا بخش، از حجم زیادی از نیروهای حق‌التدریس برای برگزاری دروس سرویسی خود بهره‌گیرند.

با نهایت احترام

رونوشت: جناب آقای دکتر احمد پارسیان، سرپرست محترم کمیته برنامه‌ریزی علوم ریاضی

که حذف تدریجی برخی از دروس اساسی و پایه‌ای (درگرایش محض) از صحنه آموزشی بخش‌های ریاضیات یکی از روندهای جدی و نگران‌کننده در حال وقوع است. از این رو چه خوب خواهد بود اگر کمیته محترم (همان‌طور که در متن برنامه وعده داده است) خود با تمرکز تجربیات ملی و امکانات وزارتی چندین برنامه مبنای مدل در گرایش‌های پر طرفدار را عرضه و ابلاغ نماید و بویژه به این ترتیب امکان برنامه‌ریزی درسی و آموزشی قابل اعتمادتری را برای دانشگاه‌های متقاضی فراهم سازد. به نظر ما این ترتیبات هم جز با تعیین کد رشته‌های از پیش تفکیک شده‌ای برای گرایش‌های معین، مشکلی را حل نخواهند کرد.

۳. در رشته‌ای با پیچیدگی تحلیلی، غلظت نظری و اقتداری کلاسیک هم‌چون ریاضیات که به گمان ما از این نظر در بین همه رشته‌های دانشگاهی کاملاً یکتا و بی‌همتاست سیاست تراکم و در نتیجه تنوع بیشتر درسی (در تبدیل دروس چهار واحدی به سه واحدی) به‌عنوان مدل اصلی و محور راهنمای یک تحول و نوآوری، بنا به تجربه محیطی و ملی همه ما، مسیر و عملکرد اجرایی درستی را نشان نمی‌دهد. در چنین حوزه‌ای از علم همواره آموختن غنی مفاهیم پایه، آشنایی عمیق با بسترهای اصلی و یادگیری‌های کیفی و محتوایی، بر تماشای منفعلانه پراکندگی‌های آموزشی (که در تنوع و تعداد بیشتر دروس این برنامه متجلی است) ترجیح دارند. همه این‌ها دلایل محکمی هستند تا به‌رغم آنچه که اخیراً درباره رویه‌های رایج تصویب دوره‌های آموزشی جدید با سقف دروس سه واحدی گفته می‌شود بتوان در تنظیم دروس رشته ریاضیات روش مستقلی را در پیش گرفت و با اعتقاد بر این مفاهیم در اقناع اعضای شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت کوشید.

۴. اگر فرض را بر این بگذاریم که همه جوانب برنامه آموزشی عرضه شده کاملاً درست، اصولی، جهانی، علمی و امروزی است در این صورت آیا بهتر نبود که هم مرحله‌بندی و تدریجی در اجرای چنین تحولی لحاظ می‌گردید تا در هر مرحله، در بر آیندی از بازخوردها، امکان تصحیح و تکمیل برنامه فراهم باشد و هم وقتی که می‌خواهیم تراکم و فشردگی بیشتری را در برنامه تجویز کنیم پیش از آن امکان جذب دانشجویان مستعدتری را نیز بررسی یا پیش‌بینی کرده باشیم. حال آن‌که به گواهی آمار و هم گواهی همه جامعه ریاضی، گسترش وسیع پذیرش دانشجو در همه رشته‌های دانشگاهی، در کنار خیلی از دلایل مقدم دیگر، موجب گشته است تا دوره کارشناسی ریاضی عملاً پذیرای معدل دانشجویان به مراتب بی‌انگیزه‌تر و ضعیف‌تری هم باشد و این بر مشکلات اصولی اجرای محتوایی برنامه بیش از پیش افزوده است.

دکتر مجید حیدر پور، دکتر پرویز احمدی، دکتر حبیب امیری، دکتر مجید جعفریان، دکتر امیر رضایی، دکتر مهدی حسنی، دکتر سعید مقصودی، دکتر محمدباقر کاظمی، دکتر مرگن امامی، دکتر مسعود آراین‌نژاد (دانشگاه زنجان).

جناب آقای دکتر محمدعلی دهقان

ریاست محترم انجمن ریاضی ایران

با سلام و احترام، به استحضار می‌رساند که شورای علمی اجرایی خانه ریاضیات اصفهان با بررسی مسأله افت ریاضی در کشور که آمارهای متعدد از قبیل نتایج کنکور، کاهش کیفیت دانشجویان ورودی رشته‌های علوم و مهندسی، تعداد کمی داوطلبان ورود به رشته‌های وابسته به ریاضی نسبت به سایر رشته‌ها همگی مؤید این افت هستند و به منظور ارائه راه‌حل برای رفع این مشکل که آینده تولید علم و فناوری در کشور را به مخاطره می‌اندازد، پیشنهاد می‌نماید با استفاده از تجربه قبلی خانه ریاضیات اصفهان برای بررسی مسائل آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها سمینار دیگری برای «بررسی افت ریاضی» برگزار گردد، مشروط بر آن که نهادهای مختلف علمی کشور از آن حمایت علمی و مالی بنمایند.

امید است با همکاری و همفکری و مشارکت تمامی علاقه‌مندان به این موضوع بتوان برای رفع این مشکل راه‌حل مناسبی پیدا کرد.

با تشکر و احترام

علی دانایی

مدیر خانه ریاضیات اصفهان

★ ★ ★

آگهی

از کلیه اعضای محترم انجمن دوره مهر ۹۰ - مهر ۹۱ و مهر ۹۱ - مهر ۹۲ تقاضا می‌شود در صورتی که تاکنون عضویت آن‌ها در سامانه <http://imsmembers.ir> تأیید نهایی نشده است نسبت به تکمیل موارد باقیمانده اقدام نمایند. یادآور می‌شود به زودی بانک اطلاعاتی اعضا بر روی منزلگاه انجمن منتشر خواهد شد. لذا خواهشمند است اعضای محترم به‌ویژه مسئولان و نمایندگان انجمن در واحدهای گوناگون همکاران خود را برای تکمیل عضویت ترغیب فرمایید تا حق واحدها و افراد ضایع نشود.

امضاکنندگان نامه (تا تاریخ ۱۴/۵/۹۲).

دکتر امیدعلی شهینی کرمزاده، دکتر فریبرز آذریناه، دکتر مهرداد نامداری، دکتر علی‌رضا علی‌آباد، دکتر محمدعلی سیاوشی، دکتر نسرین شیرعلی، دکتر البرز آذرننگ، دکتر مریم داوودیان (دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر رحیم زارع‌نهندی، دکتر سیامک یاسمی، دکتر حمید پزشک، دکتر عباس نوذری، دکتر هادی زارع، دکتر مجید علیزاده، دکتر محمد گنج‌دانش، دکتر محمدباقر اسدی (دانشگاه تهران)، دکتر محمد اردشیر (دانشگاه صنعتی شریف)، دکتر علی‌رضا عبدالهی، دکتر سعید اعظم، دکتر جواد اسدالهی، دکتر مجید فخار (دانشگاه اصفهان)، دکتر مسعود پورمهیدیان، دکتر داریوش کیانی، دکتر بهروز بیدآباد (دانشگاه صنعتی امیر کبیر)، دکتر روزه توسرکانی (پژوهشگاه دانش‌های بنیادی)، دکتر محمدتقی دبیبی، دکتر طاهر قاسمی‌هنری (دانشگاه خوارزمی)، دکتر شهرام رضاپور (دانشگاه شهید مدنی آذربایجان)، دکتر احسان ممتحن (دانشگاه یاسوج)، دکتر بهروز مشایخی‌فرد، دکتر حمیدرضا وشکی، دکتر محمد صال‌مصلحیان، دکتر ریحانه رئیسی‌طوسی، دکتر هانیبه میرابراهیمی، دکتر سیدعلیرضا کامل میر مصطفایی، دکتر رضا قنبری، دکتر فاطمه قانع، دکتر مرتضی گچ‌بیزان، دکتر کاظم خشیارمنش، دکتر فائزه توتونیان، دکتر محمدهادی فراهی، دکتر سعید کیوان‌فر، دکتر احمد عرفانیان، دکتر علیرضا زمانی، دکتر محسن پرویزی، دکتر محمد جانفدا، دکتر شیرین حجازیان (دانشگاه فردوسی مشهد)، دکتر فرشته ملک، دکتر حسن حقیقی، دکتر امیر رهنمای‌برقی، دکتر هاشم پروانه، دکتر ابراهیم قربانی، دکتر محمدجواد نیک‌مهر، دکتر سیدمسعود فاطمی، دکتر ملیحه حسنی، دکتر فرزانه رضائی، دکتر عظیم امین‌عطایی، دکتر علیرضا مقدم‌فر، دکتر شعبان قلندرزاده، دکتر محمد رضا پیغامی، دکتر فریده قریشی (دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی)، دکتر رضا نقی‌پور، دکتر حمید موسوی، دکتر صداقت شهراد، دکتر کریم ایواز، دکتر غلامرضا حجتی، دکتر عظیم اهری، دکتر عیسی اقدسی، دکتر کمال عزیزی، دکتر اصغر رنجبری، دکتر علیرضا مددی، دکتر محمد شهریاری، دکتر منیره صدقی، دکتر علی‌اکبر مهرورز، دکتر احد مهدیزاده، دکتر سعید صالحی‌پورمهر، دکتر نعمت‌الله شیرمحمدی، دکتر حسین خیری، دکتر جعفر صادق عیوضلو، دکتر اکرم محمدپوری، دکتر صفر ایراندوست، دکتر علی‌اصغر جدیری، دکتر حسن مهتدی‌فر، دکتر حمید واعظی، دکتر جواد مهری، دکتر مهرداد لکستانی، دکتر مرتضی فغفوری، دکتر غلامرضا زمانی، دکتر حسن پورمحمد، دکتر حسین امامعلی، دکتر محمدرضا جبارزاده (دانشگاه تبریز)، دکتر فرض‌الله میرزاپور، دکتر مجید ادیب، دکتر محمدعلی اسم‌خانی، دکتر محمدرضا قائمی، دکتر فاطمه موسوی، دکتر محسن نجفیان، دکتر محمدتقی دستجردی،